

*Ο Ιωάννης Μεταξάς πολιτικός ήγέτης.

Ιωάννης

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

★ ★ ★

1921-1932

*Επιμέλεια: ΠΑΝ. Μ. ΣΙΦΝΑΙΟΣ

I K A P O Σ

1964

ναι πρόσωπον τοῦ ὅποιου οἱ δμοὶ νὰ ἀντέχωσιν εἰς τὸ βάρος τῆς πολιτικῆς εὐθύνης μιᾶς τοιαύτης συζήτησεως, ἃς τὴν προκαλέσῃ.

‘Ἄλλ’ ὡς πρὸς τὸ Θρακικὸν ζῆτημα, νομίζομεν διτὶ δύναται νὰ λυθῇ διὰ τῶν δυνάμεων τῆς Ἐλλάδος. ‘Τρεπεῖξαν προχθὲς τὰς προπαρασκευαστικὰς πράξεις, διὰ τῶν ὅποιων δυνάμεων τελεσφόρως νὰ ἔξασταλσομεν τὰς ἀπαίτησεις μας. Καὶ αἱ ὄποιαι, κατὰ τὴν γνώμην μας, θὰ εἶναι, συνηπήλα μέν, ἀλλὰ ποτέεσματικά ἐπιχειρήματα ἐναντίον τῶν ἀντιπάλων μας, κατὰ τὴν περίοδον τῶν διαπραγματεύσεων. ‘Εγει κανεὶς ἔλος νὰ προτείνῃ καλύτερας; ‘Ἄς τὸ κάμψῃ καὶ εἴμεθν πρόθυμοι νὰ τὰς συζήτησομεν.

...Πάντως πρέπει ταχέως, ἀπὸ τοῦδε, νὰ προβοῦμεν εἰς τὴν ἑκτέλεσιν τῶν προπαρασκευαστικῶν πράξεων... Πρέπει νὰ προλάβωμεν τὰς ἀποφάσεις τῶν Δυνάμεων, δῆν τὰ πρακτικὰ ἡμῶν ἐπιχειρήματα ἐπιδράσουσιν ἐπ’ αὐτῶν, ὥλως τὰ μέτρα μας, λαμβανόμενα μετὰ τὰς ἀποφάσεις τῶν Δυνάμεων, θὰ εἶναι πρόκλησις κατ’ αὐτῶν, καὶ ἀρκετάς μωρίας ἔχαμεν ώστε νὰ μὴ προσθέσωμεν εἰς τούτους καὶ μίαν τοιαύτην πρόβλησιν. Δυνάμεις οὖται νὰ φανώμεν ἀνένδοτοι ἐν Θράκῃ καὶ ἐπὶ τοῦ ζῆτηματος τῶν συνόρων. Διότι τοῦτο δὲν εἶναι ποσῶς ἐπουσιῶδες, ὅπως πειρῶνται νὰ παραστήσωσιν διτὶ ἐκ τῶν πρότερων ζητούν νὰ μᾶς χρυσάσωσι τὸ καταπόνιον ἐνδεχομένης πολιτικῆς καὶ εἰς τοῦτο τὸ ζῆτημα ἀπότυχας. Τὰ ἐν Τσατάλτζε σύνοροι ἔχουσι παμμεγίστην σημασίαν διὰ τὸν ἐλληνισμὸν καὶ τὴν μέλλουσσαν αὐτοῦ ἔξέλεξην καὶ τύχην. Διὰ τοῦτο ἃς ἀνεργήσωμεν συντόμως. ‘Ο, τὸ δυνάμεις νὰ πράξωμεν σήμερον, δὲν θὰ δυνάμεις ἴσως νὰ πράξωμεν αὔριον. ‘Ἄς τὸ χώσωμεν τοῦτο εἰς τὴν κεφαλήν μας. Διότι φοβοῦμαι διτὶ δὲν θέλομεν νὰ τὸ ἐννοήσωμεν.

M.

16

«ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΧΟΝΤΑΣ ΩΤΑ ΑΚΟΥΕΙΝ»

(Κύριο άρθρο τοῦ I. Μεταξᾶ στὰ «Χρονικά» τῆς 26 Ιανουαρίου 1922)

Ἐίναι μαροὶ διοι φαντάζονται διτὶ ἡ ἐγκατάλειψις τῆς Μ. Ἀσίας ἀποτελεῖ πολιτικήν. Καὶ ἀκόμη μαρότεροι διοι ἀπόδιδον τὸ ἀπογέας τοῦτο ἐνδεχόμενον ὥς πολιτικὴν τοῦ Α. ἡ Β. Τὸ δὲ δι. κ. Βενιζέλος ἐπρωγόρωνται εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν ἔνος εἰς τὸ γνωτόν ήτο βεβαίως πολιτική. Πολιτικὴ δὲ ἀναμφισβήτητως ἥτο καὶ τὸ δι. δ. κ. Γούναρχης ἐβιθοῦθη ἔως εἰς τὸν λακόν. ‘Οποις ἐπίσης πολιτικὴ θὰ ἥτο ἐάν διεγειρόμεθα τὸ διοι ζῆτημα κατὰ τὸ τρόπον ώστε νὰ ἀπερεύγουμεν διστρέψαμεν. ‘Αλλὰ σήμερον ἡ ἔξοδος ἡμῶν ἀπὸ ἑκεὶ διοι εἰστήλθομεν — ἐάν ἐπέληφη καὶ ἡ συμφορὰ αὕτη — δὲν θὰ ἀποτελῇ πλέον πολιτικήν. ‘Αλλὰ ἀποτυχίας τῆς πολιτικῆς, τὴν δόταιναν ἡκολούθησαμεν. Οὐδὲτι δὲ ἀποτυγχάνει ἔκουσιώς. ‘Αλλὰ βιαζόμενος ὑπὸ τῶν περισσοτέων ἡ ὑπὸ θελήσεων ισχυροτέρων τῆς ίδιας του. Εἰς τὰς ισχυροτέρας αὐτὰς θελήσεις κατεφύγουμεν ἥδη δημος οἱ λόσιοι τοῦ ζῆτημα, τὸ διοι δὲν ἡδυνήθημεν — δὲν πρόκειται σήμερον περὶ τοῦ διοι πταίει καὶ ποιος δὲν πταίει — νὰ λόσωμεν ἡμεῖς. ‘Ενω ἡ πολιτικὴ μας ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἥτο ἀστριβῶς τὸ νὰ τὸ λόσωμεν ἡμεῖς ἀνέχαρτήως τῶν θελήσεων τούτων. Δὲν ἡδυνήθημεν. ‘Ηδη, ἔτοις οἱ ισχυροὶ ἡμῶν Σύμμαχοι ἀποφασίσωσι λόσιον ἀντίθετον πρὸς τὴν θέλησιν ἡμῶν, τὶ πρέπει νὰ πράξωμεν; Μᾶς ἀπαντῶσι δι. ἔρθρων ἀπὸ τὰ διοι ἐκχειλίζει τὸ πατριωτικὸν δλγος, ἀλλὰ οὐχὶ καὶ ἡ λογική: νὰ συνεχίσωμεν τὸν πόλεμον καὶ νὰ ἐπιβάλωμεν τὴν θέλησιν μας. ‘Αλλὰ ἐάν ἡδυνάμεις νὰ πράξωμεν τοῦτο, τότε διατί προσέργουμεν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν μετολάβησην τῶν Δυνάμεων; ‘Εδὲ δὲν δυνάμεις, τότε πρὸς τὶ αἱ κραυγὴν περὶ προδοσίων, περὶ συμμαχιῶν μὲ τὸν Κεμάλ, περὶ τόσων ὥλων πραγμάτων, τὰ διοι δὲν ἐνθυμούμεθα πλέον, καὶ ὁ τηλικοῦτος θόρυβος; Θὰ ἥτο πολὺ

Παράρτημα : 1921 - 1922

763

προτιμότερον νὰ ὑποθείξωσι τρόπους καὶ μέσα δημος ἡ Ἐλλάς ἐπιτύχῃ δισα οὗτοι θέλουσιν, διότι δὲ πᾶς θὰ συνεχίσωμεν τὸν πόλεμον, νὰ μᾶς τὰ ἀθέλεωσιν ἀνευ φωνασκιῶν καὶ λυρισμῶν, καὶ νὰ μᾶς πείσωσιν, ἡμᾶς καὶ ὅλον τὸν ἀδημονοῦντα καὶ ἀγνωῶντα ἐλληνικὸν λαόν. ‘Εδὲ δὲ νομίζωσιν διτὶ δὲν πρέπει νὰ πράξωσι τοῦτο δημοσίᾳ, τότε ἃς ἀνακοινώσωσιν ίδιαιτέρως τὰ σχέδια τῶν εἰς τὴν ἀμυχανούσαν περὶ τοῦ πρακτέου Κυβέρνησιν. Εἰς τὴν συνθρομήν δὲ ταῦτην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὥλωστε, προτρέπει διὰ χθεσινοῦ ἀρθριδίου του καὶ τὸ ἐστερινὸν τῆς Κυβέρνησεως δημοσιογραφιῶν δργανον.

‘Ημεῖς ἐν ἀρχῇ τῆς συζήτησεως ταύτης περὶ δι. ἐστρέψαμεν τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ. Καὶ τοῦτο κατόπιν ἀπαυσιδόζου εἰδήσεοιλογίας αὐτῶν τούτων τῶν κυβερνητικῶν ἐφημερίδων: περὶ τὸ πᾶς νῷ μὴ χαντακώμεν καὶ τὸ Θρακικὸν ζῆτημα. Διότι εἶναι καιρὸς ἔθνους βλάβη δημονόν πραγμάτων μέτρους γαλλικῶν προτάσεων ἐν διοὶ δὲν μέρει, ἀλλὰ καὶ μόνη ἡ μεταβολὴ τῶν πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν συνόρων. ‘Τπάρχει Ἐλληνη, διστὶ νῷ μὴ αἰσθάνεται δι. τὸ λέγομεν; Τοιαῦτα ἐδαφικοὶ ἀπώλειαι δὲν μετροῦνται μὲ τὸν πῆχυν. Αἱ συνέπειαι τῶν εἶναι μέγισται. ‘Ημεῖς προετέναμεν δωρισμένα στρατιωτικά μέτρα, διὰ τῶν διοι νομίζουμεν διτὶ τελεσφόρων θὰ ὑπεστηρίξουμεν τὰς ἐπὶ τῆς Θράκης ἀξιώσεις μας. Τὸ ἐπιχειρίσμαν διτὶ ἡ καταπότης μας παράταξις καλύπτει καὶ τὸν Θράκην δὲν μᾶς πείθει ποσῶς. Πρῶτον μὲν διότι διάρκεια τῆς διὰ τὸ τρόπον τούτου καλύψωνς ἔξαρται ἐκ τῆς θελήσεως ὥλων, ὃν δὲ διάρκειας ἔξαρτος τῆς Θράκης δύναται καὶ πρέπει καλλιστα νὰ ἔξαρτηθῇ ἐκ μόνης τῆς θελήσεως ἡμῶν, ἐάν ἐγκαίρως προνήσουμεν. ‘Απατῶνται δι. διοι νομίζουμεν διτὶ τοιαῦτα μέτρα προνοίας δύνανται νὰ ληρθῶσιν διτὶ πρότεδήποτε, καὶ τὴν τελευταίναν στιγμήν. Δεύτερον δὲ διότι δὲν πρόκειται περὶ καλύψωνς τῆς Θράκης, ἀλλὰ περὶ ενεργείας ἐν Θράκη. ‘Η δὲ προπαρασκευὴ αὐτῆς, ἐνδεικνύουσα τὴν στελεχών ἡμῶν ἀπόφρασιν, θὰ εἶναι ισχυρότατον ἐπιχειρήματα κατὰ τὰς διπλωματικὰς διαπραγματεύσεις. Καὶ ίσως ἐπηρέαση εὐνοϊκῶν καὶ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ Μικρασιατικοῦ ζῆτηματος, ἐάν ἐγκαίρως προνοήσωμεν. Νομίζουμεν δημειεῖς τὸ Μικρασιατικὸν ἀπὸ τὸ Θρακικὸν ζῆτηματος. ‘Ο χωρισμὸς οὗτος διάρχει. Τὰ «Χρονικά» εἰς τὸ χθεσινόν των ἀρθρῶν ἐξήγησαν δι. διατί. ‘Αλλὰ καὶ δι. διοὶ διάρχειν δὲν μόνον τὸ ζῆτημα ἡσαν συνηγορέαν, ἐπρέπει ἡμεῖς οἱ ίδιοι γάροι τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν συμφέροντος, νὰ ἐπιδιώξωμεν τὸν χωρισμὸν αὐτῶν. Διότι καὶ μόνον διὰ τὴν σημερινὴν ἔξιεν τοῦ Μικρασιατικοῦ ἐχρειάσθη σχεδὸν γενικὴ ἐπιτράπευσις, τὴν διοι λόσιαν διατηροῦμεν ἀμειλων, καὶ ἡ διαπάνη διεκτοπομψίων, τὴν διοι συνεχίζομεν, διὰ δὲ τὴν λόσιαν αὐτοῦ ἡ προσφορή εἰς τὴν μεσολάβησην τῶν Συμμάχων Δυνάμεων, τῆς διοις δὲν ἔχομεν καθόλου ἔξαρτοις μέντοι τὸ εὐνοϊκόν δι. διατέλεσμα. ‘Ενδι διὰ τὴν διμητράκον καὶ διοτικὴν δι. διοὶ διάρχειν δὲν εἰρήνη στρατὸς καὶ τὰς τακτικὰ τοῦ συνήθους προϋπολογισμοῦ διόδα. Τούς δὲ πολεμιστῶν ἐπερινής ἐπημερίδος οἱ διοι διοτάζονται ἐν Θράκῃ διμετώπους πολέμους καὶ ἐκαντονάδων χιλιάδων στρατοῦ, παραπέμπομεν νὰ μελετήσωσι πρῶτον μὲν τὴν Συνθήκην τοῦ Νεϊρύ, ἐπειτα δὲ τὴν γεωγραφίαν τοῦ Ἐλλησπόντου, τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Βοσπόρου, καὶ κατόπιν μᾶς ἔναντιστον τὰς ἀντιτάσεις τῶν. Ούτω, ἐάν ἐγκαίρως προνοήσωμεν, δὲν χρειαζόμεθα καμίαν εὐμένειαν διὰ τὸ Θρακικὸν ζῆτημα. Θὰ ἐπροτιμῶμεν μελλούσα νὰ τὸ εἰχομεν τόσον χωρισμὸν ἀπὸ τὸ δι. δια, διστε σε οὔτε καὶ ἡ παρουσίαζετο, ἐάν ἥτο δινατόν, εἰς τὴν Συνθήσκεψιν. ‘Ενδι δὲ συνένωσις τῶν δύο ζητημάτων καὶ συνεπῶς δι. διληλοεξάρτησις αὐτῶν δύναται νὰ ἀγάγῃ καὶ εἰς τοῦτο: νὰ θεωρηθῇ δι. διεμνής λόσια τοῦ Θρακικοῦ, τὸ διοι διοτάζονται δι. διοὶ διάρχειν προλαβώμεν, ως ἀντάλλαγμα διὰ δι. διομενη δι. δισταλάγματος.